

5.6.2002

Oikeusministeriö

OIKEUSMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2001

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa oikeusministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2001 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja, KHT, JHTT Jorma Heikkinen ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö, JHTT Erkki Pitkänen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut oikeusministeriön budjetointimenettelyihin, tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, hallinnonalan tavoitteisiin ja toimintakerromukseen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

BUDJETOINTIMENETTELYT

Momentin 25.50.21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) päätösoosan mukaan määrärahasta saa käyttää vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan liikeloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen enintään 27 800 000 mk ja palvelussuhdeasuntojen liikeloudellisin perustein määräytyvien vuokrien alentamiseen enintään 10 300 000 mk. Tilijaottelu on vahvistettu vuodelle 2001 siten, että tiedot hintatuesta, sen käyttötarkoituksesta ja määrästä on esitetty toimintamenomomentin tekstiosassa. Talousarvion tilijaottelua ei ole vahvistettu talousarvioasetuksen 12 §:n 1 momentin 2) kohdan ja valtiovarainministeriön määräyksen 25.11.1998 TM 9806 mukaisesti. Tilijaottelun vahvistamisen tarkentamiseen tulee kiinnittää huomiota.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, laskelmien tarkastelu ja kirjanpito

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osiltaan oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyyysiin perustuen.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella arvioituna voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti hoidettuna. Taloushallinnon tietojärjestelmän ja henkilöstö- ja palkkahallinnon tietojärjestelmän menetelmäkuvauksissa on kuitenkin edelleen puutteita.

Tuloksellisuuden kuvaus, maksullisen toiminnan kannattavuustiedot ja näiden perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä sen perustana olevaa laskentatoimintaa on tarkastettu rajatusti. Tarkastus on kohdistunut käräjäoikeuksien ja ulosoton tuloksellisuudesta esitettyihin käsittelyaika- taloudellisuus- ja tuottavuustietoihin sekä kustannusvastaavuuslaskelmien oikeellisuuteen sen selvittämiseksi sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta luotettavat tiedot. Tuloksellisuuden kuvauksessa esitettyjen tietojen riittävyttä on arvioitu kokonaisuutena.

Tarkastetut tuloksellisuustiedot ja kustannusvastaavuuslaskelmat on tarkastuksessa todettu olennaisilta osin luotettaviksi ja riittäviksi luokunottamatta sitä puutetta, että esitettyjä tietoja ei tunnuslukujen osalta ole tavoitteisiin ja edellisvuosien tuloksiin nähden riittävästi analysoitu, eikä kustannusvastaavuuslaskelmia ole esitetty kuin tilivuodelta ja edelliseltä vuodelta.

Esitettyjä vaikuttavuustietoja voidaan kokonaisuutena pitää riittävinä.

Käräjäoikeuksien ja ulosoton tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien perustana olevaa laskentatoimintaa voidaan pitää olennaisilta osin asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyssissä ja tarkastettu laskentatoimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä. Kirjanpidon, maksuliikkeen, palkkahallinnon sekä tulostavoite- ja ohjausmenettelyn arvioinnin yhteydessä todetut puutteet sisäisessä valvonnassa on saatettu oikeusministeriön tietoon. Oikeusministeriö on ryhtynyt tarpeellisiin toimenpiteisiin sisäisen valvonnan kehittämiseksi.

TULOSTAVOITTEET HALLINNONALALLA JA HALLINNONALAN TOIMINTAKERTOMUS

Hallinnonalan tulostavoiteasetantaa tulee talousarviossa ja tulosopimuksissa kehittää maksullisen toiminnan osalta edelleen. Taloudellisuutta koskevia kustannusperusteisia tavoitteita olisi perusteltua lisätä. Niissä tilanteissa, joissa taloudellisuudesta taikka tuottavuudesta ei ole perusteltua esittää tunnuslukuja, tulee tavoitteeksi esittää kustannustietoja vertailutietoineen. Edelliseen vuoteen verrattuna hallinnonalan tulostavoiteasetantaa on edelleen selkiytetty pääluokan, ministeriön luvun ja yksittäisten momenttien yhteydessä.

Oikeusministeriön hallinnonalan toimintakertomus sisältää ministeriön tulostavoitteiden ja niiden toteuman osalta pääasiassa samat tiedot kuin on esitetty oikeusministeriön tilinpäätöksen yhteydessä kuitenkin siten, että hallinnonalan toimintakertomus on koottu strategisten painopistealueiden näkökulmasta. Hallinnonalan toimintakertomukseen on sisällytetty myös Rikosseuraamusviraston toimintaa, taloutta ja maksullista toimintaa koskevat tiedot. Rikosseuraamusviraston vaikuttavuustietoja ei voi kokonaisuutena pitää vertailukelpoisuuden vähentymisestä johtuen riittävinä, mikä osaltaan johtuu 1.8.2001 toteutetusta organisaatiomuutoksesta.

Tiedot on esitetty hallinnonalan toimintakertomuksessa oikein.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

**ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALOUDEN
TARKASTUSVIRASTOLLE**

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen oikeusministeriön tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 15.8.2002 mennessä mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt hintatuen tilijaottelun vahvistamisen tarkentamiseksi talousarvioasetuksen 12 §:n mukaiseksi.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Ylitarkastaja, KHT, JHTT

Jorma Heikkinen

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Oikeusministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori